

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

to the content of the requirement, they are divided into calculation, proof, construction, and research tasks. The teacher should draw students' attention to the fact that solving a problem of any complexity is based on the use of formulas, signs, rules, axioms, theorems, properties, on the basis of which a solution algorithm is created. When dealing with problems, a teacher should remember the stages of solving them and carry out these stages. These stages are analyzing the text of the problem, finding a plan for solving the problem, implementing the plan, checking the solution, and researching.

Thus, only appropriate professional training, a high level of mathematical culture, hard work of teachers and students, and experience will enable future specialists in technical specialties to effectively apply mathematical research methods in their professional activities. Further improvements to this system are needed, taking into account the relevant socio-political and economic changes in society, and rational use of active methods and new teaching technologies is required, aimed at restructuring and improving the educational process and preparing specialists for professional activities in modern conditions. The new features, goals and objectives of educational activities will determine the elements of innovative teaching methods and mathematical disciplines for students of higher technical educational institutions.

МОВЧАН Валентина Іванівна

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Сучасні стан організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти потребує нової генерації вчителів початкових класів, які здатні реалізовувати концептуальні засади нової української школи. У цьому контексті при підготовці майбутніх учителів початкових класів потрібно зосередити увагу на розвиток у здобувачів вищої освіти креативного мислення і готовності до інноваційної діяльності. Одним із ефективних засобів розвитку креативного мислення у майбутніх педагогів є інтерпретація творів мистецтва. У процесі інтерпретації творів мистецтва в майбутніх учителів початкових класів розвивається здатність до аналізу і синтезу інформації, емпатія, уява та гнучкість мислення.

Інтерпретація творів образотворчого мистецтва в освітньому процесі – це вихід за обмежений ракурс традиційного аналізу і репродуктивного опису змісту запропонованого критиками мистецтва; це власне бачення і емоційне осмолення візуальної інформації.

Варто зауважити, що інтерпретація творів образотворчого мистецтва включає аналіз змісту, форми, кольору, стилістичних особливостей і символічного контексту створення. Цей процес стимулює когнітивну діяльність,

здатність до рефлексії та творчого осмислення. Одним із ключових аспектів інтерпретації творів образотворчого мистецтва є вміння не лише аналізувати художній твір, а й розуміти авторський задум. Для майбутніх учителів початкових класів цей процес є важливим, адже він дає можливість фантазувати, висловлювати власні враження і чути думки інших студентів щодо твору мистецтва.

Для розвитку вмінь інтерпретації ми пропонуємо студентам поглянути на запропоновану абстрактну композицію і записати свої враження і думки, а потім поділитися ними перед студентською аудиторією. Порівняння різних поглядів студентів на один і той самий твір, допомагає розвивати гнучкість мислення.

Наступним завданням для майбутніх учителів початкових класів є інтерпретація реалістичного зображення пейзажу. Для цього здобувачам вищої освіти пропонуємо уявити себе автором пейзажної композиції і описати в якому настрої був художник, коли писав полотно, а потім аргументувати свої погляди та асоціації від твору.

Для розвитку креативного мислення у майбутніх учителів початкових класів ми пропонуємо подивитися постановку класичної п'єси, наприклад «Наталка Полтавка» Івана Котляревського, запропоновану різними режисерами. А потім визначити підходи (традиційний, експериментальний, психологічний), як змінено акценти (персонажі, конфлікти, атмосфера), особливості сценографії, музичного супроводу, костюмів і гриму акторів.

Сприяє розвитку креативного мислення виконання завдань за допомогою штучного інтелекту – створення альтернативних інтерпретацій, тобто уявлення, як би виглядав запропонований твір образотворчого мистецтва у іншому стилі або в сучасному контексті.

При інтерпретації художнього твору студенти спершу звертають увагу на зовнішні характеристики (кольори, форми, композицію), але поступово вчаться розглядати глибші сенси і символи. Вони починають розуміти не лише те, що хотів передати художник, але й як самі реагують на твір, що відчують, які асоціації викликає картина.

Такі завдання дозволяють бачити багатошаровість мистецтва та розуміти, що кожен глядач може сприймати його по-різному. Розвиток цієї навички дозволить майбутнім учителям початкових класів краще розуміти своїх учнів, враховувати індивідуальне бачення дитини та сприяти їх творчому самовираженню.

Застосування мистецьких практик у підготовці майбутніх учителів початкових класів може включати: візуальний аналіз живопису та скульптури (опис, інтерпретація, порівняння стилів); роботу з музичними творами (асоціативне мислення, створення власних творчих інтерпретацій); драматизацію літературних сюжетів (рольові ігри, інсценізації, імпровізація); гейміфікацію мистецької інтерпретації (створення педагогічних завдань на основі картин, музики тощо).

Уважне споглядання, емоційне прочитання і осмислення творів мистецтва формує дивергентне мислення, що є основою креативності. Під час аналізу картини, музичного твору чи літературного тексту студенти вчаться знаходити завуальований зміст твору, встановлювати зв'язки між деталями, формулювати власне бачення.

Інтерпретація творів мистецтва є потужним засобом розвитку креативного мислення майбутніх учителів початкових класів. Вона сприяє формуванню аналітичних навичок, гнучкості мислення, емпатії та здатності до творчого самовираження. Завдяки мистецькому аналізу студенти навчаються не лише сприймати зовнішні характеристики художніх творів, але розуміти авторський задум і водночас знаходити власні асоціації та смислові інтерпретації.

Запропоновані методи роботи, зокрема аналіз абстрактних та реалістичних творів, порівняння режисерських трактувань класичних п'єс, використання штучного інтелекту і гейміфікації, демонструють ефективність інтеграції мистецтва у підготовку майбутніх учителів початкових класів. Вони допомагають здобувачам вищої освіти розвивати креативне мислення та формують здатність застосовувати потенціал мистецтва у роботі з дітьми молодшого шкільного віку. Оволодіння навичками інтерпретації мистецьких творів готує майбутніх учителів початкових класів до впровадження інноваційних методів навчання, врахування індивідуальних особливостей дітей та розвитку їхньої творчої уяви. В результаті, мистецтво стає не лише джерелом натхнення, а й дієвим інструментом для формування нового покоління педагогів.

Таким чином, споглядання та інтерпретація творів мистецтва допомагають майбутнім учителям початкових класів не лише розвивати власну креативність, а й навчати учнів бачити, думати і творити вільно та нестандартно.

МОРГУН Олександра Олександрівна

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА КИТАЙСЬКОЇ МОВ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ

Ключові слова: креативність; креативне мислення; підготовка перекладачів; емоційний інтелект; мотивація; міждисциплінарне навчання; цифрові технології.

Актуальність тем. Сучасний ринок перекладацьких послуг вимагає від фахівців не лише досконалого володіння мовами, а й високого рівня адаптивності, креативності та вміння використовувати інноваційні підходи у процесі міжкультурної комунікації. Зокрема, підготовка перекладачів англійської та китайської мов стає стратегічно важливим напрямом у контексті глобалізації, цифровізації та зростання міжнародного співробітництва. Розвиток

КРАМСЬКА Зоя Михайлівна Діяльності майбутнього вчителя початкової школи	252
КРИВДА Вікторія Ігорівна Роль викладача закладу вищої освіти в розвитку креативного мислення здобувача	258
КУЧЕРЕНКО Микола Петрович Креативність у вищій медичній освіті: шлях до формування інноваційного потенціалу та професійного зростання майбутніх медиків	259
КУШНЄРЬОВА Марина Олександрівна Формування креативного мислення здобувачів освіти під час навчання іноземної мови	263
ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна Технологія реалізації ігрової роботи з «дітьми вулиці»	265
ЛИСТОПАД Олексій Анатолійович, ЛИСТОПАД Наталя Леонідівна Педагогічний коучинг як засіб інтенсифікації розвитку креативного потенціалу здобувачів освіти	270
ЛИГОЦЬКИЙ Дмитро Ігорович Розвиток креативності як ресурс інноваційного потенціалу в спорті	275
LISONOR Alla Formation Of An Innovative Thinking Style In Future Designers Through Project-Based Learning	279
ЛИТОВЧЕНКО Ольга Василівна Креативність як ключ до успішної логопедичної корекції	281
ЛЮБИМОВА Світлана Анатоліївна Креативність у перекладі поезії	286
МАКСИМ Оксана Анатоліївна Психолого-педагогічні аспекти розвитку креативності здобувачів вищої освіти у процесі викладання іноземної мови	288
МАРДАРОВА Ірина Костянтинівна, ГУДАНИЧ Наталія Миколаївна Розвиток креативних здібностей здобувачів вищої освіти в коворкінг середовищі	291
МАРУЩАК Ярослав Сергійович Інноваційний ретроспективний підхід у викладанні історії України: від сучасності до Київської Русі	296
МАСЛЕННИКОВ Дмитро Ігорович Формування креативності студентів у процесі вивчення вищої математики	298
МАТВІЄНКІВ Ольга Степанівна Розвиток креативності студентів у процесі вивчення іноземної мови (англійської) в закладах вищої освіти	301
MEISH Yuliia The Impact Of Teaching Mathematical Disciplines To Technical Specialty Students On The Development Of Creativity Of Skilled Professionals	304
МОВЧАН Валентина Іванівна Інтерпретація творів мистецтва як засіб розвитку креативного мислення майбутніх учителів початкових класів	308
МОРГУН Олександра Олександрівна Розвиток креативності у підготовці перекладачів англійської та китайської мов: психолого-педагогічні аспекти інноваційного підходу	310